

У рэдакцыю часопіса неаднаразова звяртаюцца з пытаннем: «Дзе можна пазнаёміцца з афіцыйнымі вынікамі XXII рэспубліканскага конкурсу «Бібліятэка – асяродак нацыянальнай культуры»?» Рэдакцыя часопіса звярнулася да члена журы конкурсу, загадчыка НДА бібліятэказнаўства, які курыруе арганізацыю конкурсу ў Нацыянальнай бібліятэцы Беларусі, Пшыбытка Марыны Георгіеўны.

Бібліятэка – асяродак нацыянальнай культуры

Пакуль не апублікаваны Загад Міністра культуры аб выніках конкурсу, мы не можам прадаставіць афіцыйную інфармацыю аб яго пераможцах. У той жа час праведзены значны аб'ём работы як удзельнікамі, так і арганізатарамі.

Загадам Міністра культуры Рэспублікі Беларусь ад 02.05.2014 № 80 быў зацверджаны склад журы XXII Рэспубліканскага конкурсу «Бібліятэка – асяродак нацыянальнай культуры», пасяджэнне якога адбылося ў Нацыянальнай бібліятэцы Беларусі 14 мая 2014 г.

XXII конкурс праводзіўся ў адпаведнасці з новай рэдакцыяй Інструкцыі аб парадку правядзення рэспубліканскага конкурсу «Бібліятэка – асяродак нацыянальнай культуры» (рэд. 16 ліпеня 2013 г. № 43). Члены журы аднагалосна адзначылі, што ўсе бібліятэкі-удзельніцы прадставілі свае работы ў адпаведнасці з новымі патрабаваннямі: даслалі лічбавыя копіі кожнай работы, у аналітычных запісках да конкурсных матэрыялаў былі абгрунтаваны іх тэарэтычная і практычная значнасць. Без увагі журы не засталіся навізна і арыгінальнасць работ, лагічнасць і паслядоўнасць выкладання матэрыялу.

У адпаведнасці з новай рэдакцыяй Інструкцыі быў пашыраны склад намінацый. Новая намінацыя «За падтрымку і развіццё чытання» не засталася без увагі бібліятэк, што цалкам заканамерна, бо папулярызацыя чытання з'яўляецца адной з іх важнейшых функцый.

У конкурсе прынялі ўдзел 33 публічныя бібліятэкі: 14 цэнтральных бібліятэк і 20 бібліятэк-філіялаў, сярод якіх 16 сельскіх і 2 дзіцячыя. Бібліятэкі-ўдзельніцы прадставілі на разгляд журы 34 конкурсныя работы-пераможцы абласнога конкурсу. На жаль, толькі дзве вобласці (Магілёўская і Гродзенская) даслалі работы ў той колькасці, як гэтага патрабуе Інструкцыя: па дзве работы ў кожную намінацыю (ад бібліятэк, якія размешчаны ў горадзе і бібліятэк, якія размешчаны ў пасёлках гарадскога тыпу сельскіх населеных пунктах).

Нягледзячы на тое, што ў 2013 г. у параўнанні з мінулымі гадамі колькасць работ, прадстаўленых на конкурс, значна паменшылася, журы адзначыла іх высокую якасць, рознабаковасць увасобленых ідэй і творчы падыход удзельнікаў. Асабліва звярнулі на сябе ўвагу работы сельскіх бібліятэк-удзельніц, адметныя глыбінёй даследаванняў, шырынёй выкарыстання мультымедыяных сродкаў, паўнотой і лагічнасцю, а таксама афармленнем прадстаўленага матэрыялу.

Больш падрабязную інфармацыю аб работах, прапанаваных журы да ўзнагарод, прадставіць вядучы бібліятэкар НДА бібліятэказнаўства Седнева Кацярына Валер'еўна.

У намінацыі «За пошукавую і даследчую працу» была прадстаўлена самая высокая колькасць работ – 12. На першую прэмію ў гэтай намінацыі журы вылучыла Дзяржынскую цэнтральную раённую бібліятэку (Мінская вобласць, дырэктар В.В. Клімовіч).

У рамках рэалізацыі доўгатэрміновага праекта «Дзяржыншчына літаратурная», які садзейнічае

папулярызацыі творчасці пісьменнікаў-землякоў і адкрыццю новых імёнаў, бібліятэка не першы год займаецца пошукавай і даследчай дзейнасцю па літаратурным краязнаўстве. Супрацоўнікамі бібліятэкі была праведзена грунтоўная даследчая работа жыцця і творчасці знакамітага падарожніка, этнографа, пісьменніка А. Янушкевіча, які зрабіў важкі ўклад у беларускую, рускую, польскую, казахскую, украінскую і нават англійскую культуру.

Сярод сельскіх бібліятэк на першую прэмію вылучана Цяцерынская сельская бібліятэка ДУК «Круглянская цэнтралізаваная бібліятэчная сістэма» (Магілёўская вобласць, бібліятэкар А.І. Нікіценка).

Адным з прыярытэтных кірункаў у рабоце бібліятэкі з'яўляецца краязнаўства. Назапашаны краязнаўчы матэрыял лёг у аснову падрыхтаванага бібліятэкарам і выдадзенага слоўніка мясцовых назваў «Тапанімічныя крыніцы», буклетаў серыі «Гонар і слава Цяцерынскага краю». Годным вынікам крапатлівай пошукавай працы стаў і персанальны альбом, прысвечаны 100-годдзю з дня нараджэння вядомага земляка Васіля Емельянавіча Бурносава, які прайшоў шлях ад брыгадзіра калгаса да вядомага журналіста, рэдактара выдавецтваў, літаратуразнаўцы, крытыка, аўтара шматлікіх артыкулаў, рэцэнзій, сатарычных твораў, фельетонаў, складальніка зборнікаў і перакладчыка замежных твораў на беларускую мову.

На другую прэмію ў гэтай намінацыі была вылучана Іванаўская цэнтральная раённая бібліятэка імя Ф. Панфёрава (Брэсцкая вобласць, дырэктар Л.А. Сідарцава). Галоўная мэта пошукавай дзейнасці гэтай бібліятэкі – сабраць інфармацыю аб горадзе Іванаве, паказаць яго гістарычны лёс, пазнаёміць з мінулым і сучасным станам горада. Журы адзначыла дыялектычны слоўнік лабарскай гаворкі «Мова прадзедаў, мова дзядоў», створаны супрацоўнікамі бібліятэкі на аснове сабранай інфармацыі ад старажылаў – сапраўдных іванаўскіх лабараў.

Сярод сельскіх бібліятэк на другую прэмію была вылучана Дабейская сельская бібліятэка Шумілінскай раённай сеткі публічных бібліятэк (Віцебская вобласць, бібліятэкар А.М. Бубен).

Галоўнай мэтай даследчай работы бібліятэкара з'яўляецца збор, апрацоўка і сістэматызацыя дакументаў, якія адлюстроўваюць гісторыю бібліятэчнай справы рэгіёна. Падчас работы ў гэтым кірунку было вырашана звязаць бібліятэчную гісторыю з гісторыяй роднай мясцовасці. Як вынік – грунтоўны альбом, у якім адлюстравана бібліятэчнае жыццё ў суадносінах з вясковымі падзеямі па гадах і перыядах. Значнасць работы – у паглыбленым вывучэнні вопыту і праблем развіцця бібліятэчнай справы ў гістарычным праламленні, праз кантэкст хронікі грамадскага і сацыяльна-палітычнага жыцця рэгіёна.

На трэцюю прэмію ў гэтай намінацыі была вылучана Дубровенская цэнтральная раённая бібліятэка (Віцебская вобласць, дырэктар Н.М. Фарэйтарава).

На конкурс быў прадстаўлены зборнік гісторыі зніклых вёсак «Зніклыя старонкі Дубровенскага летапісу» – інфармацыйны рэсурс аб 114 населеных пунктах Дубровенскай зямлі, які ўключае гісторыю іх узнікнення і адміністрацыйнай прыналежнасці, інфармацыю пра славытых і знакамітых ураджэнцаў Дубровеншчыны, пра значныя гістарычныя падзеі, а таксама даты і прычыны знікнення населеных пунктаў. Матэрыял суправаджаецца фрагментамі картаграфічных дакументаў, на аснове якіх складзены тэрміналагічны слоўнік. Членамі журы была адзначана глыбіня і паўната даследчай дзейнасці гэтай бібліятэкі.

Сярод сельскіх бібліятэк на трэцюю прэмію была вылучана Вайцяшынская сельская бібліятэка Бярозаўскай раённай цэнтралізаванай бібліятэчнай сістэмы (Брэсцкая вобласць, бібліятэкар Л.І. Рудзьман).

Апантаны краязнавец бібліятэкар Лідзія Іванаўна Рудзьман лічыць, што адной з важнейшых місій бібліятэкара і ўвогуле чалавека з'яўляецца захаванне роднай мовы. Таму Лідзія Іванаўна займаецца зборам і запісам народных песень, прыказак, прымавак, легенд, казак, характэрных для сваёй мясцовасці дыялектаў. Вынікам вялікай пошукава-даследчай працы з'яўляюцца друкаваныя выданні серыі «Скарбы народнай культуры»: зборнік народнай прозы і дыялектаў «Мова зямлі маёй», складзены і напісаны на аснове дакументальных матэрыялаў і ўспамінаў старажылаў; практычны дапаможнік для правядзення музейнага экскурсу «Ой, лянок, лянок мой, чысты, валакністы, залацісты» (серыя «Скарбы народнай культуры»), а таксама змяшчае «Рэгіянальны слоўнік ткацкай лексікі»; альбом-рэканструкцыя старжытнага абрада в. Вайцяшын «А з вяселля раненька зайграла сонейка».

Наогул, працы бібліятэк-пераможцаў у намінацыі «За пошукавую і даследчую працу» сведчаць аб невычарпальнасці аспектаў краязнаўчай работы і высокім прафесіяналізме бібліятэкараў, якія здольны іх убачыць і адкрыць для сваіх чытачоў ды і ўсіх жыхароў рэгіёна.

На другім месцы па колькасці прадстаўленых работ знаходзіцца новая намінацыя «За падтрымку і развіццё чытання» (9 работ).

На першую прэмію ў гэтай намінацыі журы вылучыла Баранавіцкую цэнтральную гарадскую бібліятэку імя В. Таўлая (Брэсцкая вобласць, дырэктар В.Ю. Аляксеенка) за актыўную работу па падтрымцы і развіцці чытання сучаснай беларускай літаратуры карыстальнікамі публічных бібліятэк Баранавічаў. Дзейснай формай такой работы стаў арганізаваны ў 2013 г. конкурс прафесійнага майстэрства бібліятэчных спецыялістаў Баранавіцкай ГБС «Папулярызацыя беларускай кнігі і чытання сродкамі візуальнай культуры».

На конкурс былі прадстаўлены 11 калектыўных і аўтарскіх работ, якія ўтрымлівалі электронныя прэзентацыі, відэаматэрыялы і сцэнарныя матэрыялы, тэкставыя і фотасправаздачы аб праведзеных мерапрыемствах, водгукі чытачоў і г. д. Журы адзначыла, што асабліва ўвага была звернута на папулярызацыю дзіцячай літаратуры.

Сярод сельскіх бібліятэк на першую прэмію ў гэтай намінацыі журы вылучыла Трасцінскую сельскую бібліятэку Хоцімскай бібліятэчнай сеткі (Магілёўская вобласць, бібліятэкар Л.А. Кляцова).

Далучэнне чытача да пазнання роднага краю як часцінкі гісторыі Беларусі – вось галоўны напрамак работы бібліятэкара Л.А. Кляцовай. Яна вядзе актыўную работу па прапагандзе краязнаўчай літаратуры праз

сістэматычную арганізацыю шматлікіх культурна-масавых мерапрыемстваў.

Акрамя збору краязнаўчага матэрыялу бібліятэкар паставіла яшчэ адну важную задачу – вывучэнне жыцця і творчасці краязнаўца М.А. Ласоўскага, які ўнёс вялікі ўклад у вывучэнне в. Трасціно Хоцімскага раёна. Гэтая плённая праца ўжо мае свае вынікі – выданыя бібліяграфічны паказальнік і яго лічбавая копія, зборнік выбраных артыкулаў М.А. Ласоўскага, буклет, электронная прэзентацыя.

На другую прэмію ў гэтай намінацыі была вылучана Гомельская цэнтральная гарадская бібліятэка імя А.І. Герцэна (Гомельская вобласць, дырэктар Т.С. Уласава).

На працягу 18 гадоў знаёмства насельніцтва горада з творчасцю мясцовых літаратараў адбываецца ў літаратурна-мастацкім салоне «Сустрэчы на Замкавай». Там праходзяць прэзентацыі кніг, юбілейныя вечары і творчыя сустрэчы, у тым ліку і з маладымі аўтарамі. Сярод пастаянных гасцей таленавітыя паэты, пісьменнікі, людзі мастацтва, журналісты.

Журы адзначыла работу бібліятэкі па падтрымцы дзіцячага чытання. Бібліятэкай праводзіцца фестываль дзіцячай і юнацкай кнігі «Лепшы сябар дзяцінства», конкурсы «Дзяніскіны апавяданні: працяг» і інш.

Сярод сельскіх бібліятэк на другую прэмію была вылучана Клімаўская сельская бібліятэка Гомельскай раённай сеткі бібліятэк (Гомельская вобласць, бібліятэкар А.У. Жыгалава).

Гэта бібліятэка вядома ўсім жыхарам наваколля як цэнтр эстэтычнага выхавання. Работа вядзецца па розных кірунках: прыцягненне да чытання дзяцей і моладзі, прапаганда нацыянальнай культурнай спадчыны, інтэлектуальнае і творчае развіццё падростаючага пакалення, работа з сацыяльна неабароненымі слямі насельніцтва.

Трэба адзначыць, што работа з малаабароненымі слямі насельніцтва з 2000 г. з'яўляецца прыярытэтным накірункам дзейнасці Клімаўскай сельскай бібліятэкі. Нягледзячы на тое, што бібліятэка не з'яўляецца спецыялізаванай сацыяльнай установай, А.У. Жыгалава стала арганізатарам работы з людзьмі сталага ўзросту і дзецьмі з абмежаванымі фізічнымі магчымасцямі, якія пражываюць у Дуянаўскім доме-інтэрнаце і «Семейном доме – 2000». Больш за ўсё ўразіла членаў журы тое, што яна за свае сродкі адрамантавала ганак перад уваходам у бібліятэку, прыстроіўшы да яго пандус. Дзякуючы намаганням бібліятэкара людзі з абмежаванымі фізічнымі магчымасцямі наведваюць мастацкія выставы і канцэрты ў Гомелі, маюць зносіны з творчымі асобамі сучаснасці, вядуць актыўную перапіску, абменьваюцца памятнымі сувенірамі. Работа Клімаўскай сельскай бібліятэкі не аднойчы адзначалася рознымі ўзнагародамі, але самай вышэйшай стала Ганаровая грамата Адміністрацыі Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь (2013 г.).

На трэцюю прэмію ў гэтай намінацыі членамі журы была вылучана Горацкая цэнтральная раённая бібліятэка ДУК «Горацкая раённая бібліятэчная сетка» (Магілёўская вобласць, дырэктар Н.М. Ермалаева).

Сёння Горацкая зямля славіцца такімі творцамі слова, як Аляксандр Клачкоў, Міхаіл Уласенка, Ніна Кавалёва, Лідзія Андрэева, Святлана Цярэшка і многімі іншымі. Галоўнай мэтай краязнаўчай дзейнасці бібліятэкі з'яўляецца папулярызацыя творчасці пісьменнікаў свайго рэгіёну ў рамках рэалізацыі праекта «Маладыя таленты Горацкага краю».

Бібліятэкай створаны і папаўняюцца электронныя рэсурсы па літаратурным краязнаўстве: БД «Літаратурнае краязнаўства», паўнатэкставая краязнаўчая БД «Край мой Магілёўшчына. Горкі. Горацкі раён», БД «Жыццёвы і творчы шлях М. Гарэцкага», БД «Летапіс культурнага жыцця Горацкага раёна».

Асобая ўвага супрацоўнікамі бібліятэкі ўдзяляецца прапагандзе творчасці Максіма Іванавіча Гарэцкага – пісьменніка, даследчыка літаратуры, крытыка, лексікаграфа, фалькларыста, імя якога прысвоена Цэнтральнай раённай бібліятэцы. У 2013 г. пачала фарміравацца паўнатэкставая БД «Жыццёвы і творчы шлях М. Гарэцкага». Яна ўключае біяграфічныя звесткі, алічбаваныя фотаздымкі, бібліяграфію, поўныя тэксты артыкулаў з перыядычных выданняў аб М. Гарэцкім, якія пераведзены ў электронны фармат, успаміны і вершы, прысвечаныя пісьменніку.

Сярод сельскіх бібліятэк на трэцюю прэмію была вылучана Ждановіцкая сельская бібліятэка Мінскай раённай цэнтралізаванай бібліятэчнай сістэмы (Мінская вобласць, загадчык Г.У. Атрасевіч).

З мэтай папулярызацыі кнігі і чытання ў бібліятэцы створана некалькі клубаў. У выніку супрацоўніцтва з Расійскім цэнтрам навукі і культуры ў Мінску на базе бібліятэкі з 2011 г. дзейнічае клуб «РУСЬ» грамадскага аб'яднання Рускай культуры «Ждановічы». Асноўнай мэтай клуба з'яўляецца вывучэнне і прапаганда рускай і беларускай культуры, папулярызацыя літаратуры. Паспяхова працуе і дзіцячы літаратурны клуб «Чароўны літарык». Тэматыка пасяджэнняў клуба вельмі разнастайная: ад знаёмства з новымі кнігамі да сустрэч з цікавымі людзьмі.

У бібліятэцы працуе падлеткавы клуб «Собеседник», мэтай якога з'яўляецца выхаванне ў падлеткаў прававой культуры, духоўных і маральных якасцей, развіццё творчых здольнасцей, далучэнне падлеткаў да чытання.

У намінацыю «За значны ўклад у выхаваўчую работу з падростаючым пакаленнем» было прадстаўлена 8 работ.

На першую прэмію ў гэтай намінацыі вылучана Крычаўская раённая дзіцячая бібліятэка ДУК «Бібліятэчная сетка Крычаўскага раёна» (Магілёўская вобласць, загадчык А.М. Лісічкіна).

Да арганізацыі вольнага часу дзяцей бібліятэкары падыходзяць крэатыўна: ладзяць творчыя чытацкія конкурсы і мерапрыемствы на адкрытых пляцоўках, у дзіцячым парку – «Чытай-дворык на вуліцы Ленінскай», «Лета пад кніжным парасонам», «Літаратурны бульвар» і інш. Журы адзначыла і праграма-праектную дзейнасць бібліятэкі. У рамках мэтавай праграмы «Бібліятэка – цэнтр дадатковай адукацыі» наладжана работа Цэнтра педагагічнай інфармацыі. Яго мэта – інфармацыйнае забеспячэнне дзяцей, настаўнікаў і бацькоў у адукацыйным і выхаваўчым працэсах, эфектыўнае выкарыстанне адукацыйных рэсурсаў і магчымасцей бібліятэкі.

Сярод бібліятэк, якія размешчаны ў сельскай мясцовасці, на першую прэмію вылучана Санюкоўская сельская бібліятэка Ельскай раённай сеткі бібліятэк (Гомельская вобласць, бібліятэкар Л.Ф. Глухатарэнка).

Краязнаўчы праект Санюкоўскай сельскай бібліятэкі «Зямля бацькоў – майго жыцця крыніца» складаецца з трох раздзелаў: 1. Зямля, што нас узгадвала: летапіс вёскі; 2. Адраджэнне народнай спадчыны; 3. Таленты роднага краю. Адлюстраваныя ў летапісе факты і падзеі з гісторыі стварэння вёскі Санюкі сталі тэмай шэрагу мерапрыемстваў.

Журы адзначыла і дзейнасць клуба «Юныя экалагі», занатаваную ў праектах «Жыві, крыніца», «Захаваем балоты для нашчадкаў», «Таямніцы мурашніка», «Прыродны жэмчуг – апалае лісце» і «Расліны з «Чырвонай кнігі» на тэрыторыі нашай мясцовасці», і адлюстраваную на старонках фоталетапісу.

На другую прэмію вылучана Дзятлаўская дзіцячая бібліятэка (Гродзенская вобласць, загадчык Т.Д. Барысавец).

У 2013 г. бібліятэкай была праведзена навукова-даследчая праца і як вынік – віртуальная Кніга памяці «Па слядах вялікай мужнасці», для складання якой выкарыстоўваліся шматлікія архіўныя дакументы, экспазіцыі музеяў, запісы ўспамінаў ветэранаў-дзятлаўчан, артыкулы з раённай газеты «Перамога».

Сярод сельскіх бібліятэк на другую прэмію вылучана Ізбіноўская сельская бібліятэка ДУК «Вілейская раённая цэнтральная бібліятэка» (Мінская вобласць, бібліятэкар І.А. Лазар).

Журы адзначыла праект, які ажыццяўляецца ў бібліятэцы «Нефармальнае краязнаўства: мультымедычная дзейнасць бібліятэкі сяла». Дзякуючы праекту быў створаны цыкл электронных віктарын для дзяцей і дарослых, заснаваных на матэрыялах па гісторыі Вілейшчыны: «Вайна 1812 г. у гісторыі Вілейшчыны», «Вялікія імёны малой Радзімы», «Падарожжа ў музей горада Вілейка».

Таксама быў адзначаны праект «Беларуская бібліятэка», галоўнай мэтай якога з'яўляецца папулярызацыя літаратуры на беларускай мове для дзяцей і дарослых.

На трэцюю прэмію сярод гарадскіх бібліятэк журы не вылучыла ніводнай работы.

Сярод бібліятэк, якія знаходзяцца ў сельскай мясцовасці была вылучана Рэчкаўская сельская бібліятэка ДУК «Магілёўская раённая сетка публічных бібліятэк» (Магілёўская вобласць, бібліятэкар Т.В. Цыркунова).

У бібліятэцы распрацавана мэтавая праграма «Я гэты край Радзімаю заву...» для дзяцей малодшага школьнага ўзросту. Рэалізоўваць задачы праграмы дапамагаюць удзельнікі краязнаўчага клуба «Маладзічок», які існуе пры бібліятэцы ўжо 10 гадоў. Начале з бібліятэкарам дзеці актыўна займаюцца пошукавай дзейнасцю. Вынікам такой дзейнасці з'яўляецца стварэнне папак-дасье: «Да землякоў – з павагай і пашанай», «Кропка на карце – вобраз у сэрцы» (летапіс в. Рэчкі), «Памяць застанеца праз вякі» (успаміны ветэранаў Вялікай Айчыннай вайны), «Прайшла праз дзяцінства вайна» (успаміны вязняў нямецкіх канцлагераў), «Гараны – зямля спаленых вёсак» (памяць спаленых вёсак), «Мае землякі – мой гонар».

Асобная папка прысвечана вядомаму земляку, паэту-франтавіку Васілю Васільевічу Карпечанку. Сабраны вялікі матэрыял аб жыцці і творчасці паэта, які ўключае фотаздымкі, успаміны блізкіх і знаёмых.

У намінацыі «За навацыі ў галіне бібліятэчнай справы» была традыцыйна прадстаўлена самая невялікая колькасць работ – 5. На думку членаў журы, многія бібліятэкі прызвычаліся да інавацыйных форм ў сваёй рабоце і ўжо не лічаць, напрыклад, выкарыстанне інфармацыйных тэхналогій чымсьці асаблівым і інавацыйным. Аднак выкарыстанне сучасных інфармацыйных сродкаў спрыяе творчаму падыходу да звычайных форм работы з чытачом і арыгінальнаму ўвасабленню ідэй, аб чым і сведчаць прадстаўленыя на конкурс работы.

На першую прэмію ў гэтай намінацыі была вылучана ДУК «Барысаўская цэнтральная раённая бібліятэка імя І.Х. Каладзева» (Мінская вобласць, вядучы метадыст А.С. Капюток).

З мэтай прасоўвання сельскіх бібліятэк сродкамі сацыяльных сэрвісаў вядучым метадыстам распрацаваны аўтарскі праект «Блог «Сельская бібліятэка»». Галоўныя задачы праекта – укараненне інавацый у бібліятэчную практыку рэгіёна, арыентацыя на аўдыторыю спецыялістаў, якія займаюцца развіццём бібліятэк у сельскай мясцовасці, а таксама падняць прэстыж прафесіі.

Такі блог з’яўляецца першым на сённяшні дзень у нашай рэспубліцы, што гаворыць сапраўды аб навацыі ў галіне бібліятэчнай справы.

Увогуле блог «Сельская бібліятэка» з’яўляецца запатрабаваным, зручным у выкарыстанні, цікавым для прагляду і неабходным у бібліятэчнай дзейнасці. Трэба адзначыць, што на расійскім інфармацыйна-даведачным партале «LIBRARY.RU» сабраны спасылкі на 77 бібліятэчных блогаў бібліятэчнай тэматыкі. Сярод іх ёсць і блог «Сельская бібліятэка».

Сярод сельскіх бібліятэк на першую прэмію вылучана Гальшанская сельская бібліятэка Ашмянскай раённай цэнтралізаванай бібліятэчнай сістэмы (Гродзенская вобласць, загадчык Л.У. Рагінская), якая выйграла еўрапейскі грант амаль на восем тысяч долараў і стварыла ў сваіх сценах музей геадэзічнай Дугі Струвэ, які штогадова наведваюць некалькі сотняў замежных гасцей.

Нагадаем, што праз тэрыторыю Ашмянскага раёна праходзіць геадэзічная дуга Струвэ, занесеная ў 2005 г. ў спіс гісторыка-культурнай спадчыны ЮНЕСКА. Гэта дало штуршок для новага вітка ў краязнаўчай дзейнасці бібліятэкі – збор матэрыялаў і дакументаў аб дузе Струвэ. Актыўна вялася работа па распрацоўцы сайта музея пры бібліятэцы, на якім размяшчаецца інфармацыя пра пункт «Тупішкі» і пра іншыя дзяржавы, праз якія праходзіць Дуга Струвэ. На сённяшні дзень у музеі сабраны экспазіцыйны і інфармацыйны матэрыял аб культуры і традыцыях гэтых дзяржаў: Нарвегіі, Швецыі, Фінляндыі, Эстоніі, Латвіі, Літвы, Расіі, Беларусі, Украіны, Малдовы.

Трэба адзначыць, што акрамя экскурсій у музеі ладзяцца масавыя мерапрыемствы: віртуальныя вандроўкі, відэаўрокі, інтэрнэт-падарожжы.

На другую прэмію ў гэтай намінацыі была вылучана Асіповіцкая цэнтральная раённая бібліятэка ДУК «Цэнтралізаваная бібліятэчная сетка Асіповіцкага раёна» (Магілёўская вобласць, дырэктар А.Г. Хлус).

Журы адзначыла, што ў бібліятэцы пакладзены пачатак фарміравання фонду краязнаўчай медыятэкі. У 2013 г. яна налічвала некалькі дзесяткаў электронных дакументаў на лічбавых носбітах. Галоўнае адрозненне гэтай медыятэкі ад фонду электронных рэсурсаў у цэнтральнай бібліятэцы, набываемых праз крамы і фірмы, у тым, што ў медыятэцы амаль усе дакументы створаны супрацоўнікамі бібліятэк сеткі з дапамогай алічбоўкі больш запатрабаваных карыстальнікамі краязнаўчых дакументаў.

Нельга не звярнуць увагу на матэрыялы-альбомы праектаў: «Боль і памяць спаленых вёсак Асіповіцкага раёна: дакументальны нарыс і ўспаміны», «Не знікай, мая вёсачка: энцыклапедыя зніклых вёсак Асіповіцкага раёна», «Люди, прославившие Осиповичский район» і бібліяграфічны паказальнік літаратуры «Што чытаць аб Асіповіцкім раёне».

Сярод сельскіх бібліятэк на другую прэмію вылучана Цемналеская сельская бібліятэка ДУК «Дрыбінская бібліятэчная сетка» (Магілёўская вобласць, бібліятэкар А.М. Шавардава).

Вывучэнне і папулярызацыя літаратурнай творчасці члена Саюза пісьменнікаў Беларусі Ніны Дзмітрыеўны Кавалёвай у рамках мэтавай праграмы «Край мой сэрцу дарагі» – адзін з галоўных кірункаў дзейнасці бібліятэкі. Вынік гэтай дзейнасці на сённяшні дзень – стварэнне літаратурна-краязнаўчага пакоя «Паэтычная зорка маленькай радзімы». Тут ужо сабрана 148 арыгінальных матэрыялаў і 45 копій. І гэтыя інавацыйныя намаганні бібліятэкі ў стварэнні музея былі станоўча адзначаны членамі журы. Вялікую дапамогу бібліятэкару аказваюць члены дзіцячага краязнаўчага клуба «Маладзічок». У выніку вандровак на радзіму паэтэсы членаў клуба імі была падрыхтавана навуковая работа «Жизнь и творчество Нины Ковалевой», якая атрымала другое месца ў конкурсе даследчых работ Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь «Праз творчасць у прафесію жыцця».

Таксама пры ўдзеле членаў клуба настаўнікаў-філолагаў быў складзены «Тапанімічны слоўнік Цемналескай акругі» і «Слоўнік прозвішчаў жыхароў Цёмны лес», якія не маглі не прыцягнуць увагу членаў журы.

Нельга не адзначыць і вандроўкі да майстроўшапавалаў, у выніку гутаркі з якімі новымі дакументамі папаўняецца раздзел «Рамёствы. Шапавальства» паўнатэкставай БД «Радзімы вялікай няма без малой», стварэнне мультымедычнай прэзентацыі «У гасці да шапавалаў» і выданне слоўніка ўмоўнай мовы дрыбінскіх шапавалаў «Катрушніцкі лемезень».

На трэцюю прэмію вылучана Астравецкая цэнтральная раённая бібліятэка (Гродзенская вобласць, загадчык аддзела бібліятэчнага маркетынгу В.М. Тварагаль). У гэтай намінацыі на разгляд журы быў прадстаўлены электронны рэсурс лакальнага доступу «Мы тут жывём, наш край нам дарагі», распрацаваны супрацоўнікамі аддзела бібліятэчнага маркетынгу Астравецкай БС. На працягу апошніх трох гадоў бібліятэка шырока выкарыстоўвае электронныя формы работы з уласным краязнаўчым матэрыялам, таму што цікаўнасць да мясцовасці ў сувязі з будаўніцтвам у Астравецкім раёне АЭС значна вырасла. Бібліятэкары зрабілі стаўку на алічбаванне фотаздымкаў і дакументаў краязнаўчага характару, стварэнне прэзентацый і відэафільмаў на іх аснове, відэакліпаў на музыку мясцовага кампазітара, члена Саюза кампазітараў Беларусі, земляка А. Якіменкі, аб рабоце бібліятэк і іх гісторыі. Усяго было створана да 30 дробных і буйнейшых электронных рэсурсаў на краязнаўчым матэрыяле.

Уласныя краязнаўчыя электронныя дакументы акрамя масавых мерапрыемстваў прапагандуюцца праз сетку Інтэрнэт – выкладваюцца ў сацыяльных сетках, Youtube, уласным сайце і г. д. З-за сваёй нагляднасці такая форма дзейнасці бібліятэкі становіцца ўсё больш папулярнай сярод карыстальнікаў.

Журы падсумавала вынікі чарговага XXII Рэспубліканскага конкурсу «Бібліятэка – асяродак нацыянальнай культуры» і адзначыла актыўную і грунтоўную работу бібліятэк, што прадэманстравалі свае знаходкі, распрацоўкі і вынікі карпатлівай працы.

Summary

Reflects the results of the jury on the republican contest "Library – national culture setting".